

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH

NOVIČNIK

št. 4/julij 2021

Projekt Trajnostna mobilnost v vrtcih in OŠ se zaključuje. Veseli smo, da se je vseslovenskega projekta udeležilo več kot **100.000 otrok** in skoraj **6.000 učiteljev** in vzgojiteljev! V tokratnem, zadnjem novičniku si preberite, kako so načrtovali in izvajali aktivnosti v vrtcih v turbulentnem šolskem letu 2020/21, saj so morale vzgojiteljice poleg osnovnih izzivov projekta, kot je na primer prepričati starše, da hodijo z otroki v vrtec peš, žonglirati še med zaprtjem vrtcev, nepredvidenimi karantenami ter drugimi zadalžitvami. Uspelo jim je, kljub temu, da so imeli na voljo zelo malo časa.

Veliko veselja pri prebiranju utrinkov iz vrtcev po vsej Sloveniji!

Novičnik pripravili v Focusu, društvu za sonaraven razvoj, oblikovala Polona Šavc

Aktivnosti potekajo v okviru projekta Ministrstva za infrastrukturo – Trajnostna mobilnost v šolah in vrtcih, v konzorciju partnerjev (Focus, društvo za sonaraven razvoj, RRA Sinergija, IPoP, Cipra Slovenija in Filozofska fakulteta).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

sptm

SLOVENSKA
PLATFORMA
ZA TRAJNOSTNO
MOBILNOST

RAZVOJNA AGENCIJA
SINERGIJA
DEVELOPMENT AGENCY

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

IPOP

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za geografijo

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCU NOVA GORICA

Kljub zaprtju vrtcev in vsem ukrepom, ki so nekoliko spremenili naše delo v vrtcu, se je projekt Trajnostna mobilnost izvajal s številnimi dejavnostmi. V tem šolskem letu je sodelovalo 10 oddelkov iz 6 enot Vrtca Nova Gorica, skupno 187 otrok starih od 2 do 6 let. Z dejavnostmi smo pričeli že v sklopu tedna mobilnosti in nadaljevali po ponovnem odprtju vrtcev.

Strokovni delavci so se posluževali različnih metod učenja in spoznavanja ter raznih didaktičnih pripomočkov in sredstev. Pripravili so celo animirani film z naslovom »Beli Zajček«, ki je objavljen na spletni strani našega vrtca. Predvsem pa so poskrbeli za izkustveno učenje otrok. Tako so otroci lahko spoznavali in ozaveščali vsebine trajnostne mobilnosti skozi vsa področja dejavnosti in na načine, ki so jim blizu. Otroci so se seznanjali tako z varnostjo v prometu, kot z različnimi načini trajnostnega premikanja, spoznavali so bližnjo okolico vrtca, njene prometne značilnosti in ovire za varen prihod v vrtec na trajnostni način. Ovire, ki smo jih našli so: zaparkirani pločniki, cestišče brez prehoda za pešce, cestišče brez urejenega pločnika ali kolesarske steze.

Kljub temu pa smo spoznali, da ima Nova Gorica tudi številne urejene pločnike in kolesarske steze. Mesto je polno avtobusnih postajališč, ki nam zagotavljajo eno izmed trajnostnih oblik premikanja, vendar pa se je le redki poslužujejo za prihod v vrtec. Prav posebno izkušnjo seznanjanj z varnostjo v prometu pa so otroci doživeli na sprehodu s policistom.

Otroci so peli pesmice kot so Beli zajček, Moj rdeči avto, Tu, tu tu po cesti, Helikopter, Vlak, Na cesti nikdar nisi sam, ... Poslušali pesmi o prometu z zgoščenke »Asfaltnice«. Ogleдали so si risanko »Lepši svet – Promet«. Obiskali vrtčevske knjižnice in obogatili knjižne koticke v igralnici s knjigami o prevoznih sredstvih in prometu. Prevozna sredstva so spoznavali tudi preko raznih pobarvank in sestavljanjk. Iz odpadnih materialov so izdelovali makete, zemljevide, vozila, ceste, železnice. Obiskali in spoznavali so avtobusno in železniško postajo. Se z vlakom in z avtobusom v sklopu vrtca tudi peljali. Trajnostne oblike gibanja niso koristne le za okolje ampak tudi za naše zdravje, to so otroci spoznavali z izvajanjem številnih sprehodov in kolesarskih poligonov. Spoznali smo številne pozitivne učinke igre Beli zajček, saj je le ta večino otrok in staršev spodbudila, da so v vrtec prihajali peš, s kolesom ali s skirojem. Otroci so s ponosom pripovedovali kako so prikolesarili ali dobili novega poganjalčka, da se bodo lahko z njim pripeljali v vrtec. Nekateri so pričeli pogosteje posegati po skirojih ali poganjalcih v vrtcu.

Vrtec Nova Gorica

Zapisala: koordinatorica Branka Vulić

NOVIČKA ZA NOVIČNIK IZ VRTCA PRI O.Š. BOVEC

V bovškem vrtcu smo se k projektu Trajnostna mobilnost prijavile 3 skupine otrok: »Polžki«, stari od 2-3 let, »Ježki«, stari od 3-4 let ter »Škratki«, stari od 5-6 let. Skupaj je v projektu sodelovalo 40 otrok.

Zaradi zaprtja vrtcev ob Corona virusu smo začele projekt izvajati kasneje kot smo predvidevale. Pa tudi zdaj se nam je nekako zavleklo vse do konca junija, da izvajamo še zadnje dejavnosti, saj smo sprva čakali sprostitev ukrepov – sodelovanje z zunanjimi izvajalci, nato pa še vreme. Čeprav je bil maj, smo imeli muhasto, aprilsko vreme.

Pri najstarejših, »Škratkih« smo se projekta lotili kar na široko. Najprej smo spoznali zgodnico o Belem zajčku ter vse sive zajčke, jo poskušali tudi zaigrati, se pripravili na lepljenje krogcev ter na peš hojo ali na kolesarjenje v vrtec, nato pa so nas obiskali še pravi, živi zajčki, ki žal niso bili beli, ampak sivi in črni ter se ob tem zavedali, kako so to neobgljene in ranljive živalice.

Pričeli smo s sprehodi po Bovcu, pri čemer so bili uspešni tudi otroci iz mlajših skupin, so pa kmalu ugotovili, da

je zanje to početje marsikje v Bovcu prenevarno, saj na določenih odsekih, predvsem proti centru Bovca, nimamo urejenih pločnikov, marsikje pa ni ustrezne signalizacije. Zato smo z nevarnimi odseki nadaljevali starejši otroci in jih tudi fotografirali. Kasneje smo vse te dele označili in poudarili še na maketi Bovca, ki smo jo naredili otroci iz skupine »Škratki«. Maketo bomo predstavili tudi županu, g. Valterju Mlekuž, predvidoma v naslednjem tednu, zraven kartografskega zapisa, ki smo ga pripravile vzgojiteljice, sodelujoče v projektu. Ob zaključku igre Beli zajček so otroci prejeli kresničke. Vsi so bili svojega uspeha zelo veseli, saj je bil pogled na bele zajčke, ob cvetočih drevesih prav prijeten. Otroci pri »Ježkih« so igro izvajali 1 teden, pri »Polžkih« so igro izvajali 2 tedna, pri »Škratkih« pa kar 4 tedne. Bili smo kar uspešni, rezultati pa so bili bistveno boljši ob lepem vremenu, toda kot sem že omenila, je bilo prav v mesecu maju največ dežja.

Otroci pri »Škratkih« smo se poglobili tudi v ekologijo, varstvo okolja, se srečali z arboristiko, opazovali arboriste pri oskrbi dreves, šli z gozdarjema iz Zavoda za gozdove, iz oddelka v Bovcu, v gozd pri Rabeljku, kjer smo izvedeli

veliko novega, utrdili in spoznali že veliko znanega, otipali zanimive rastline, lubje, plodove, poimenovali liste, se v gozdu tudi poigrali, prisluhnili gozdarjevi pravljici »Franček in drevo« ob sedenju na štorih sredi gozda ter srečali tudi nekaj živali: miško, veverico, polžke, mravlje, pajke pod lubjem ter tudi velikega, črnega, navadnega goša, ki pa se nam je mirno umaknil s poti. Najbolj od vseh je presenetil mene ter gozdarja Marka.

V Bovcu imamo namreč to srečo, da smo obkroženi z veliko lepe narave, čistim okoljem in zato tudi s številnimi lišaji na drevesih, ki smo jih vsi opazili in kazali gozdarjema. V vrtcu smo posadili tudi čebulo in fižol. Pri čebuli smo posadili čebulice, zemljo so otroci vzeli iz krtin na travniku, pri fižolu pa smo morali najprej dobiti poganjek iz majhnega fižolčka. Pridno smo jih zalivali, pri tem smo naredili poizkuse, v kakšnih pogojih se bo razvil (brez zraka, brez svetlobe, brez vode), nato smo jih posadili še v lončke z zemljo. Otroci so jih odnesli domov in jih posadili na vrt ali v njivo.

Obiskali smo tudi čistilno napravo v Bovcu, kjer nas je gospa Tončka zelo prijazno sprejela ter nam predstavila pomen vode, kako je pomembno, da ne mečemo v školjko in odtok nobenih neprimernih stvari, predvsem palčk za čiščenje ušes, ki jih je na žalost precej ter nam pokazala postopek, kako fizično s stroji odstranijo večje kose, odpadke in s pomočjo katerih mikroorganizmov očistijo

vodo, preden jo spustijo nazaj v našo smaragdno reko Sočo. Šli smo tudi na številne daljše pohode v naravo, tekli po travnati poti do gozda, imeli športni dan do Sv. Lenarta, popoldanske pohode za Cicibana Planinca do vasi: Čezsoča, Kal-Koritnica in Plužna ter opravili kolesarjenje skupaj s policistom Matjažem, s katerim smo spregovorili tudi o nevarnih delih na naši poti do vrtca in šole.

Od začetka igre Beli zajček kar veliko otrok prihaja v vrtec peš, s kolesom, s skirojem ali pa parkira stran od vrtca in vsaj del poti opravi peš. Kar je spodbudno – začne se pri otrocih, pri majhnih ljudeh, kjer se oblikujejo življenjske navade, s katerimi zrastemo v odrasle ljudi.

**Lep pozdrav iz vrtca Bovec,
koordinatorka projekta in vzgojiteljica skupine »Škratki«:
Sandra Kverh**

PROJEKT RAZVIJANJE TRAJNOSTNE MOBILNOSTI V VRTCU VRTEC PEJŠ«

»MAMA, TATA PEJMO V VRTEC PEJŠ«

Projekt se v Otroškem vrtcu Ajdovščina odvija že drugo šolsko leto. Dobre izkušnje in navdušenje nas je spodbudilo, da projekt peljemo naprej. Strokovni delavci se zavedamo, da lahko že z mehкими spodbudami in usmeritvami pri najmlajših, dosežemo večji uspeh pri naših starših oz. posredno vplivamo na doseganje skupnega dobrega, v tem primeru na področju trajnostne mobilnosti.

Živimo v zeleni Vipavski dolini, ki nas kar kliče, vabi v naravo. Vrtce imamo na mnogih, 14-ih lokacijah, kar pomeni, da so razdalje med domom družin in vrtcem relativno kratke. Zagotovo je vsi ne morejo prehoditi, prekolesariti, a z zgledom, da vsaj kakšen dan avtomobil parkiramo nekoliko dlje od vrtca in del poti prehodimo, naredimo veliko in pri otrocih razvijamo navade, da je iti peš bolj zdravo zanje, za vse ljudi okrog in za naše okolje.

Strokovno osebje iz »podeželjske« enote v Vrhpolju (skupina Činele) ter iz enote Ribnik (skupine Levčki, Slončki, Žirafe, Zebre, Rakci) je skozi potek projekta, za otroke snovalo različne vsebine in aktivnosti. Sodelovalo je približno 100 otrok iz različnih starostnih skupin.

V skupini Zebre so v okviru projekta Beli zajček izvedli veliko dejavnosti na temo varno in čisto okolje. Pripravili so

kolesarski dan in pravo pot s prometnimi znaki. Za uspešno in varno kolesarjenje so si od belega zajčka prislužili medalje. Z likovnim ustvarjanjem so belim zajčkom pričarali zelenice in cvetlice, med katerimi se bodo lahko naužili svežega in čistega zraka, brez izpušnih plinov.

Vzgojitelji v vrtcu vemo, da je najboljše motivacijsko sredstvo zagotovo lutka in lutkovne predstave. Slednje so potrdili tudi v skupini Levčki, kjer so otroci stari 1 – 3. Vzgojiteljici sta jim zaigrali lutkovno predstavo o Belem zajčku. S pomočjo starše so sivemu zajčku pomagali, da je postal spet bel. Na sprehodih so opazovali promet; avtomobile, avtobuse, kamione, bagre, kolesa. Opazovali so kaj se iz nekaterih kadi, kam gre ta dim, kako hitro gredo .. V igralnici so se veliko igrali z didaktičnimi sredstvi, ki vsebujejo železnico, vlake, prometne znake.

V skupini Žirafe so projekt razširili na tematski sklop, skozi katerega so se pogovarjali o onesnaževanju zraka, vode in okolja, o smeteh, prometu, varovanju narave, ... vključili so vsa kurikularna področja. Za motivacijo so prisluhnili zgodbi Rožnati avtobus in nato izdelali skupni izdelek, ki je krasil garderobo. S področja gibanja so izpeljali veliko sprehodov, vožnjo s skiroji in kolesi z uporabo varnostnih čelad (poligon s prometnimi znaki). Na področju družbe so se veliko pogovarjali o vrstah prometa in prometni signalizaciji, obisk avtobusne in železniške postaje,

opazovanje prometa in upoštevanje pravil, ki veljajo v prometu. Na področju narave so poslušali zgodbo Ko Zemlja zakašlja in izdelovanje plakata ob pogovoru kaj Zemlji škoduje in kaj ji koristi, poskus: onesnaževanje vode, izvedba čistilne akcije v bližnji okolici vrtca. Likovno so ustvarjali so na temo Moja pot v vrtec.

V skupino Slončki je prišel na obisk pravi zajec. Otroci so belega zajčka božali, pestovali, ga opazovali in poimenovali posamezne dele živali. V skupini so iskali sličice in izdelali plakate različnih zajčkov. Likovno ustvarjanje na temo Beli zajček so izkusili skozi tehniko praskanke. Izdelali so tudi lutke (mamo zajklo, očeta zajca in dva mladička) in z njimi uprizorili zgodbo o Belem zajčku. Po uprizoritvi so se z lutkami in cestami otroci lahko igrali v času proste igre. Nastajale so zanimive, poučne igre vlog. V igralnici so pripravili aktivnosti, ki so si jih otroci lahko individualno izbirali pri delu (obrisovanje šablone zajčka, rezanje krogcev, lepljenje, pikanje zajčkov, barvanje zajčkov). Osvojili so pesem Zajček Dolgouhec. Spoznavali so različna vozila. Vozila so razvrščali v tri kategorije (vodni, zračni in cestni promet). Spoznavali so enostavne prometne predpise in prometne znake, se igrali z avtomobilčki in vlaki. Na pano so narisali tloris mesta in cest ter nanj prilepili vozila in prometne znake. Obiskali so tudi mestno avtobusno postajo, si ogledali železniško progo in muzejski vlak.

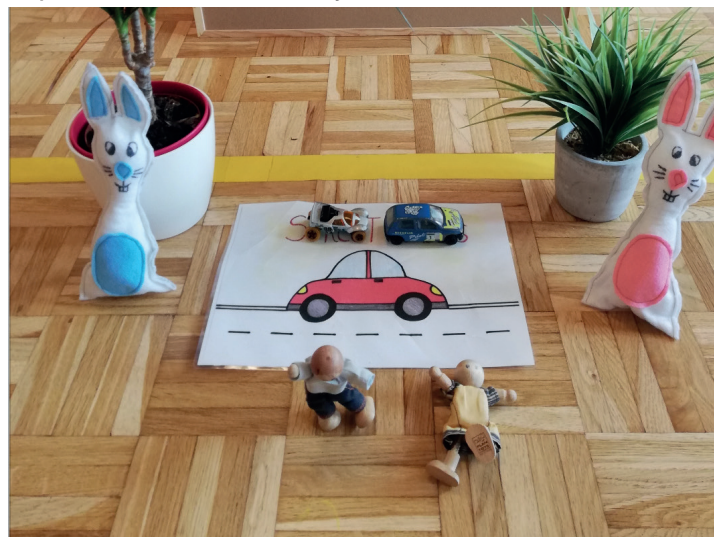
Tudi v skupini Rakci so za uvodno motivacijo spoznavali pravega zajčka. V projekt so vključili vsa področja dejavnosti; na področju matematike so veliko razvrščali bodisi avtomobile v garaže, bodisi vozila glede na način gibanja. Vzgojiteljici sta jim pripravili lutkovno predstavo, prepevali so pesem Moj rdeči avto in jo ponazarjali z gibanjem.

Posebej bi izpostavila prijetno sodelovanje s starši: otrokom sta vzgojiteljici pripravili paketek, ki so ga odnesli domov. Izdelali sta lutke belih zajčkov, da se bodo lahko z njimi igrali in ter jih spremljali na sprehodih. Staršem sta izročili tudi zgodbo o belih zajčkih in sivemu zajčku. Otroci so imeli skupaj s starši nalogo, da za vsako igro in gibanje na prostem, zajčku prilepijo en krogec in jih po dveh tednih prinesejo nazaj v vrtec na razstavo.

Želimo si, da bi naše spodbude tudi v prihodnje pustile pečat vsaj pri naših družinah. V začetku je potrebna dobra volja in pripravljenost, morda napor, potem pa slednje preraste v rutino, vsakdanjo navado. Hodimo peš, vsaj del poti! Naj beli zajčki dolgo ostanejo BELI!

Vrtec Ajdovščina

Zapisala: koordinatorica Anja Česen

»SMO DANES PRIŠLI VSI PEŠ? BRAVO MI!«

Projekt so obširno izpeljali tudi v enoti Vrhpolje, ki je ena izmed manjših enot pod okriljem Otroškega vrtca Ajdovščina. Okolje je podeželjsko, nabor različnih prevoznih sredstev, ki vozijo mimo vrtca in s katerimi se otroci srečujejo pa je vseeno bogat in pester; poleg vseh vsakdanjih vozil, imajo otroci možnost srečati tudi šolski avtobus, ki ustavi tik pred stavbo.

Projekt so zajeli z vsemi čutili: poslušanje zvokov v bližini avtoceste in na travniku, vonjanje zraka. Pogovarjali so se o tem, kje se bolje počutijo in kje je bolj zdravo okolje za nas in živali.

Na področju umetnosti so skozi tehniko kiparjenja –iz das mase naredili najljubše prevozno sredstvo, na pano so risali sliko velikanko na temo prometa, seznanili so se s plesom in izmišljeno pesmico Beli zajček.

Tudi bodisi vodene bodisi spontane dejavnosti s področja matematike, so se vsakodnevno pojavljale skozi dnevno rutino: »Kje vozi več avtomobilov – mimo našega vrtca ali

po avtocesti?«, »Koliko potnikov je v avtomobilu, koliko se jih pelje s šolskim avtobusom?«, »Kakšne barve so avtomobili na parkirišču?«, »Koliko otrok je vrtec prišlo peš, koliko s kolesom, koliko z avtomobilom?«, »Katero prevozno sredstvo je najdaljše?« »Je pred vrtcem parkiranih več koles ali avtomobilov?«...

Okolico jim je nudila veliko možnosti za raziskovanje: sprehodi v mesto Vipava, do avtoceste. Opazovanje razlike med mestom (Vipavo) in vasjo (Vrhpolje, Duplje). Otroci so opazili, da na vasi ni toliko prometa, niti prometnih znakov, pločnikov, prehodov za pešce in kolesarske poti. Izpostavili bi sprehod do Vipave, kjer so s seboj vzeli »check listo« s prometnimi znaki. Dobili so skoraj vse prometne znake. Razložili so tudi njihov pomen.

Otrokom sta vzgojiteljica ponudila tudi različne delovne liste na temo prometa, trajnostne mobilnosti.

Izdelali so zemljevid Vrhpolja z okolico: na največji pano so narisali zemljevid, otroci so dodali svoje domove. Dorisali

so stezo za kolesarje in pešce, prehode za pešce ter prometne znake za katere mislijo, da bi prispevali k večji varnosti kolesarjev in pešcev v naši okolici.

Pri vseh treh sklopih igre BELI ZAJČEK so se otroci trudili in hodili v vrtec na tak način, da so čim manj škodovali naravi. Velika zahvala gre tudi staršem, ki so bili prav tako zavzeti, čeprav jim velikokrat ni bilo enostavno.

Kljub temu, da je velikokrat botrovalo deževno vreme, so vsi zajčki postali beli, cvetoči ali bleščeči od zvezdic.

Vrtec Ajdovščina

Zapisala: koordinatorica Anja Česen ter vzg. predš. otrok Maja Koren

NOVICA ZA NOVIČNIK V OKVIRU PROJEKTA TRAJNOSTNA MOBILNOST

Tudi letos je naš vrtec sodeloval v projektu Trajnostna mobilnost, saj želimo s projektom prispevati k spreminjanju potovalnih navad otrok ter njihovih bližnjih. Aktivno so bile vključene v projekt najstarejše skupine – Mravljice, Metulji, Ribice, Ježki in Pikapolonice.

Preko igre Beli zajček so spoznavali tematiko trajnostne mobilnosti, saj je namen igre spodbuditi otroke in njihove starše, da prihajajo v vrtec na čimbolj trajnosten način – peš, s kolesom, s skirojem,... Pri izvedbi projekta smo upoštevali tudi dejstvo, da se večina otrok vozi v vrtec iz oddaljenih vasi, zato smo temu primerno tudi prilagodili dejavnosti, da so vsi otroci lahko enakovredno sodelovali. Otroci so poslušali zgodbo o belem zajčku, katerega kožušček je umazan zaradi izpušnih plinov avtomobilov. Izdelali so zajčka, ki je imel umazan kožušček in sklenili so, da bodo zajčku očistili kožušček s prihodi v vrtec na trajnosten način.

Spoznali so različna prevozna sredstva. Ugotovili so, katera prevozna sredstva onesnažujejo okolje in se pogovarjali o tem, kaj bi lahko naredili, da bi pripomogli k manjšemu onesnaževanju. Tako so spoznali tudi nekatera prevozna sredstva, ki omogočajo javni prevoz – vlak, avtobus. Na šolskem igrišču pa so se preizkusili v spretnostni vožnji s skiroji in kolesi, ki so okolju prijazna prevozna sredstva.

Na sprehodih po mestu Cerkno so se navajali na varno in pravilno obnašanje v prometu tako samih v vlogi pešcev kot tudi voznikov. Preizkusili so se tudi v vlogi detektivov, saj so opazovali promet ter opozarjali na nepravilno parkirane avtomobile – na pločniku, na prehodu za pešce,... Spoznali so tudi prometne znake, ki so jih opazili na poti, se o njih pogovarjali ter jih v igralnici tudi narisali.

Poleg vseh dejavnosti v okviru projekta so v skupinah naredili tudi makete mesta in okolice vrtca ter ugotavljali kaj bi še lahko naredili za večjo varnost v prometu, da bi bili vozniki

bolj previdni na pešce. Iz odpadne embalaže so izdelali prevozna sredstva ter narisali in pobarvali prometne znake, ki so jih nato uporabili na maketi, ki jim je na koncu služila tudi kot igralna podloga. Na tak način so lahko med igro utrjevali pridobljeno znanje o varnem načinu obnašanja v prometu.

V sodelovanju s starši so se zajčki očistili in postali beli. Otroci pa so postali pozorni na pravilno in nepravilno ravnanje vseh udeležencev v prometu.

Vrtec Peter Klepec pri OŠ Cerkno

Zapisala: Marina Mavri

“TUDI TRAJNOSTNO SE LAHKO DALEČ PRIDE”

Za vključenost v projekt Trajnostne mobilnosti smo se enotno odločile vse strokovne delavke. Tako so se z zgodbo in igro Beli zajček seznanili otroci od jaslične, do predšolske skupine. V projekt je vključenih 7 skupin, skupaj 122 otrok. Vsakodnevno lepljenje zasluženih belih pik na sivega zajčka so otroci in starši jemali zelo resno in dosledno.

Po igralnicah je bilo v aprilu in začetku maja izvedenih veliko pestrih in zanimivih dejavnosti. Starše smo s projektom seznanile preko eAsistenta in jih z dodatnimi pojasnili in vabili aktivno vključevale v potek projekta. Strnila bom nekaj najzanimivejših.

Čist zrak

Naš vrtec stoji v bližini gozda. Z otroki se večkrat podamo v njegovo senco. V okviru projekta Trajnostna mobilnost smo z otroki ugotavljali kakšen zrak je v samem gozdu. Zanimalo nas je ali živali živijo zdravo, če rastline lepo rastejo. Ker nam gozd sam ni povedal, smo se obrnili na področje naravoslovja. Vsi vemo, da so lišaji na drevesih odraz čistega zraku. V izbranih strokovnih knjigah smo si z otroki ogledali kakšni so ti lišaji. Že naslednji dan smo v našem bližnjem gozdu začeli iskati dokaze o čistem zraku. Ne boste verjeli, naše živali, rastline in seveda tudi mi, živimo v zelo zdravem okolju. Na drevesih so otroci našli zelo veliko lišajev.

Kamišibaj

Zgodbo sem prikazala ob slikovnem gradivu, saj ga otroci vseh starosti z zanimanjem spremljajo. Za likovno tehniko aplikacij v kamišibaju sem si izbrala trganko iz odpadnega časopisnega papirja, saj je eden izmed namenov trajnostne mobilnosti prispevati k zmanjšanju obremenitev na okolje. Kamišibaj predstavo sem popestrila še s petjem otroških pesmi ob spremljavi klavirja.

Trajnostna mobilnost v jaslični skupini

V skupini so otroci stari od enajst mesecev do treh let, večina se jih še ne govorno izraža. Glede na to, da še ne znajo povedati na kakšen način so prišli v vrtec so to sporočili s tem, da so vsak dan, ko so v vrtec prišli na trajnosten način, s seboj prinesli plišastega zajčka oz. plišasto igračo po lastni izbiri. Ob zaključku tedenske aktivnosti so straši vrnili izpolnjeno razpredelnico v katero so zapisali način prihoda otroka v vrtec. Več kot polovica jih je prihajala peš oziroma del poti z avtomobilom, del pa peš. Otroci so z zanimanjem opazovali kako iz izpušne cevi avtomobila prihaja dim z umazanimi delci (na avtomobilček igračo sem pritrdila slamico-izpušno cev in skozi jo pihnila prah oglja). Z ogljem smo nato pobarvali zajčka iz papirja na katerega smo kasneje lepili bele kroge in tako zajčku očistili kožušček.

Promet v naši vasi

S pomočjo zgodbe o belih zajčkih, sva predstavili otrokom škodljivost izpušnih plinov, ki jih povzročajo avtomobili. Otroke sva usmerjali k razmišljanju, kako bi lahko zmanjšali število avtomobilov na naših cestah. Spomnili so se na avtobus, saj se lahko veliko ljudi naenkrat pelje z njim in avtomobili ostanejo doma. Tudi na vlak niso pozabili in po izmenjavi mnenj ugotovili, da je lahko na vlaku še več ljudi kot na avtobusu. Na sprehodu smo opazovali zgradbe, prometne znake, prehode za pešce,... ter vse to tudi fotografirali. Fotografije smo plastificirali in nalepili na tulce. Z otroki smo s pomočjo fotografij in kock sestavili našo vas. Iz tega je nastala prava igra, v katero so se otroci zelo uživali. Med sprehodi so se otroci seznanili z različnimi prometnimi znaki, ki jih najdemo v bližini vrtca. Veliko smo se pogovarjali o tem, kakšne so naše poti v vrtec in ugotovili, da se nam veliko več zanimivih stvari zgodi, če v vrtec pridemo peš ali s kolesom.

Vozila iz likov

Otroci so iz različnih geometrijskih likov sestavili poljubno vozilo in ga zalepili na časopisni papir v velikosti A4 formata. Po končanem lepljenju so poimenovali nastalo vozilo ter sestavne dele vozila.

Razvrščanje prevoznih sredstev

Med drugim smo razvrščali prevozna sredstva glede na to, kje vozijo. Na tla sem najprej postavila fotografije (cesta, nebo, tir, voda), nato pa so otroci iz vrečke naključno izvlekli fotografijo prevoznega sredstva. Slednjo so nato razvrstili glede na način, kje vozilo vozi (npr; ladja – voda, avto – cesta). Otrokom je bila dejavnost všeč in so jo med prosto igro večkrat sami izvedli.

Izdelava 3D makete - moja vas

Po tem, ko smo na sprehodih dobro spoznali našo vas, smo si izdelali veliko 3D maketo iz odpadnega materiala. Tako so iz škatlic nastale hiše in železniška postaja, iz slamic in lesenih palčk je nastala železnica. Otroci so rezali, barvali in lepili ceste, prometne znake ter križišča itd. Avtomobilčki so bili postavljeni tako, da so imeli varnostno razdaljo, avtobus je čakal na postaji, vlak pa se je vozil po izdelanih tirih. Izdelano maketo smo ponosno postavili na razstavo v avli vrtca in na ogled povabili vse otroke ter starše in zaposlene.

Vožnja z vlakom

Otrokom smo povedale, da se bomo z vlakom odpeljali iz Dornberka v Štanjel. Za boljšo prometno varnost smo si naredili odsevne jopiče in se odpravili proti železniški postaji. Tam smo se vkrcali na vlak in se odpeljali dogodivščinam naproti. Otroci so bili nad vožnjo navdušeni. Še posebej zanimiva jim je bila vožnja skozi tunel. Nekateri otroci so se z vlakom peljali prvič, zato nam je bilo nepopisno lepo opazovati veselje v otroških očeh.

Med potjo smo opazovali okolico in kraje skozi katere smo se peljali cilju na proti. Izkrkali smo se na železniški postaji v Štanjelu in se peš odpravili proti OŠ Štanjel. Tam smo si vzeli čas za malico. Nato smo se sprehodili po poti proti gradu in naredili čudovito fotografijo, ki nam bo ostala v lepem spominu.

Učenje treh novih pesmi ob klavirski spremljavi

Da se je otrokom tematika mobilnosti še bolj vtisnila v spomin, smo se naučili 3 nove pesmice ob klavirski spremljavi. Prva, pri kateri smo tudi uprizarjali gibe je bila pesem o vlaku, z naslovom Čičiphu (Mira Voglar). Kot drugo smo se naučili pesem Kresnička (Janez Bitenc), ki je nekoliko bolj umirjena in pripoveduje o varnosti pešcev v prometu. Pesem smo prepevali tudi na nočnem pohodu s kresničkami, nad katerim so bili otroci zelo navdušeni. Največ otrok je za prihod v vrtec uporabljalo kolo, zato smo se naučili tudi pesem z naslovom Kolesarska (Mira Voglar), ki v besedilu navaja, da je potrebno biti previden na prometne predpise. Otroci so besedila vseh pesmi res hitro usvojili, saj smo se o njih predhodno pogovorili in razložili pomen novih besed.

Učenje plesa in razgibavanje v telovadnici

Trajnostno mobilnost smo vključili tudi v področje gibanja. Večkrat smo se v telovadnici igrali avtomobilčke in po poligonu z obroči v rokah vozili po različnih terenih, s svojim telesom smo uprizarjali vožnjo s kolesom, v koloni smo plesali in predstavljali vlak itd. Ob glasbi na pesem Semafor (Čarovnik Grega) smo se veliko naučili o varnosti v prometu, saj na otroku prijazen način preko besedila prikaže na kaj moramo biti previdni. Spoznavali smo še druga prevozna sredstva in se pogovarjali o onesnaževanju zraka. Tako smo se naučili tudi ples Gremo okrog sveta (Čuki). Otroci so na konkreten način spoznali pomen rdeče luči in znaka Stop. Spretnostno so s kolesi, tricikli in poganjalčki vozili po ravni oziroma vijugasti črti.

Nočni pohod z lučkami in kresničkami ter nočitev v vrtcu

Nenavadno, otroci so v vrtec prišli zvečer, saj so bili povabljeni, da noč preživijo s sovrstniki v vrtcu in ne doma v svojih sobah. Zvečer smo se najprej naplesali v avli vrtca, nato pa odšli na sprehod po pločniku z naglavnimi lučkami in kresničkami. Tako smo bili zelo vidni na cesti. Med hojo smo prepevali naučene pesmi ter bili na koncu bogatejši za novo izkušnjo. Večina otrok se je opogumila in prespala z vzgojiteljicami v vrtcu. Zjutraj ni bilo potrebno vžigati avtomobilov za prihod v vrtec, saj so se najpogumnejši v vrtcu že zbudili.

Zaključek in risanje obrazov (čustva)

Za zadnji dan igre »Beli zajček« smo otroke v jutranjem krogu spodbujale k nadaljevanju igre tudi doma. Vsak je dobil svojega zajčka in mu po navodilu s črnim flumastrom narisal obraz oz. oči, usta, smrček, brke. Pred tem smo se individualno pogovorili o čustvih, kako se njegov zajček počuti ob koncu igre. Nekateri so bili ob koncu bolj beli kot drugi, zato so bili tudi narisani obrazi bolj veseli. Otroci so z navdušenjem pripovedovali staršem o nadaljevanju igre. Vsak otrok je domov prejel nekaj dodatnih belih pik in pravljico o belih zajčkih.

Vrtec Dornberk in Vrtec Prvačina (OŠ Dornberk)

Po zapiskih strokovnih delavk Vrtca Dornberk in Vrtca Prvačina povzela koordinatorica projekta Marjana Turk.